

Sygn. akt IV Ca 314/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lipca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący SO Wanda Dumanowska (spr.)

Sędziowie SO: Elżbieta Jaroszewicz, Mariusz Struski

Protokolant: sekr. sąd. Barbara Foltyn

po rozpoznaniu w dniu 5 lipca 2013 r. w Słupsku

na rozprawie

sprawy z powództwa M. R.

przeciwko S. K. O. K.

(...) S.w G.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji pozwanej od wyroku Sądu Rejonowego
w Łęborku z dnia 4 kwietnia 2013r., sygn. akt I C 92/13

1. zmienia zaskarżony wyrok w pkt 1 w ten sposób, że: pozbawia wykonalności tytuł wykonawczy opisany w tym punkcie co do odsetek ustawowych i umownych za okres od 25.09.2003 r. do 21.05.2009 r. i oddala powództwo w pozostałym zakresie,
2. oddala apelację w pozostałej części,
3. zasądza od pozwanej S. K. O. K. i. F. S.w G. na rzecz powódki M. R. kwotę 600 (sześćset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt IV Ca 314/13

UZASADNIENIE

Powódka – M. R. wniosła o pozbawienie tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym wydanego przez Sąd Rejonowy w Elblągu w dniu 21 października 2003 roku w sprawie sygn. akt IX Nc 8939/03 wykonalności, w części dotyczącej przedawnionych odsetek ustawowych i umownych w kwocie 6.551,35 zł. Jednocześnie wniosła o udzielenie zabezpieczenia roszczenia poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego.

Pozwana S. K. O. K. i. F. S. z siedzibą w G. w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości.

Wyrokiem z dnia 4 kwietnia 2013 roku Sąd Rejonowy w Łęborku pozbawił wykonalności tytuł wykonawczy w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym wydanym w dniu 21 października 2003 roku przez Sąd Rejonowy w Elblągu w sprawie IX Nc 8939/03 co do kwoty 6.551,35 zł (punkt 1 sentencji). Nadto zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 1.545 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd I instancji ustalił następujący stan faktyczny. W dniu 21 października 2003 roku Sąd Rejonowy w Elblągu w postępowaniu upominawczym w sprawie sygn. akt IX Nc 8939/03 wydał nakaz zapłaty, w którym zasądził od H. M. na rzecz pozwanej kwotę 2.909,69 zł wraz z należnymi odsetkami umownymi i ustawowymi oraz kosztami procesu.

Na podstawie prawomocnego nakazu zapłaty Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Elblągu prowadził egzekucję przeciwko H. M.. Postanowieniem z dnia 6 września 2010 roku zawiesił postępowanie egzekucyjne, a następnie kolejnym postanowieniem wydanym w sprawie (...)w dniu 19 września 2011 roku zakończył postępowanie egzekucyjne i zwrócił wierzycielowi tytuł wykonawczy.

Pozwana złożyła wniosek do Sadu Rejonowego w Elblągu o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko powódce. W uzasadnieniu wskazała, że H. M.zmarła w dniu (...)roku, a na podstawie aktu poświadczenia dziedziczenia z dnia 14 czerwca 2010 roku Rep. A nr (...), sporządzonego przez notariusza K. B.z kancelarii Notarialnej w S., spadkobierczynią po H. M.jest powódka M. R., która nabyła spadek na podstawie testamentu w całości.

Postanowieniem z dnia 6 czerwca 2012 roku wydanym w sprawie IX Co 1338/12 Sąd Rejonowy w Elblągu nadał klauzulę wykonalności tytułowi egzekucyjnemu w postaci nakazu zapłaty Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 21 października 2003 roku wydanemu w sprawie IX Nc 8939/03 przeciwko M. R., na którą przeszedł wynikający z tego tytułu obowiązek H. M..

W dniu 21 sierpnia 2012 roku wierzyciel S. K. O. –. K. i. F.. S.z siedzibą w G.złożyła Komornikowi przy Sądzie Rejonowym w Lęborku M. M.wniosek egzekucyjny.

W oparciu o powyższe ustalenia Sąd I instancji uznał, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Wskazał, że przedawnienie roszczenia jest w świetle art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. zdarzeniem, na podstawie którego dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności. Powołując się na treść art. 125 § 1 k.c. podniósł, że roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu przedawnia się z upływem lat dziesięciu, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy. Jeżeli jednak stwierdzone w ten sposób roszczenie obejmuje świadczenia okresowe, to roszczenie o świadczenia okresowe należne w przyszłości ulega przedawnieniu trzyletniemu. Zauważył przy tym, że odsetki zarówno ustawowe, jak i umowne są świadczeniem okresowym, co jest równoznaczne z tym, że przedawniają się z upływem 3 lat.

Sąd Rejonowy wyjaśnił, że prowadzone z inicjatywy pozwanej postępowanie egzekucyjne zostało zakończone na podstawie art. 823 k.p.c. Zgodnie zaś z utrwalonym orzecznictwem Sadu Najwyższego, do oceny skutków prawnych wniosku o wszczęcie egzekucji w razie jej umorzenia na podstawie art. 823 k.p.c. stosuje się odpowiednio art. 182 § 2 k.p.c. Tym samym, jeżeli pozwana wszczęła egzekucję na podstawie tytułu wykonawczego, a egzekucja ta została umorzona z powołaniem w okolicznościach wynikających z art. 823 k.p.c., to owo wszczęcie postępowania egzekucyjnego nie może być traktowane, jako przerwa biegu przedawnienia. W takim przypadku przedawnienie roszczeń należy więc liczyć tak, jakby nie nastąpiła przerwa w biegu okresu przedawnienia. W konsekwencji Sąd I instancji uznał, iż w niniejszej sprawie przedawnieniu uległo roszczenie o odsetki należne za okres wcześniejszy niż 3 lata liczone od dnia 21 sierpnia 2012 roku – daty złożenia przez pozwaną wniosku o wszczęcie egzekucji.

O kosztach procesu, na które składały się opłata od pozwu 328 zł, wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 1.200 zł i opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w związku z art. 108 § 1 k.p.c. i § 6 ust 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

Pozwana zaskarżyła powyższe orzeczenie apelacją, domagając się jego zmiany i oddalenia powództwa w całości, ewentualnie jego uchylenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sadowi I instancji. Nadto wniosła o zasądzenie od powódki na swoją rzecz zwrotu kosztów procesu za obie instancje, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Skarżonemu orzeczeniu zarzuciła:

- naruszenie art. 123 § 1 pkt 1 k.c. w zw. z art. 124 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 823 k.p.c., poprzez przyjęcie, że wszczęcie postępowania egzekucyjnego następnie umorzonego z powodu zgonu dłużnika nie może być traktowane, jako przerwa biegu przedawnienia;
- naruszenie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., poprzez przyjęcie, że w niniejszej sprawie zachodzą przesłanki do pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja zasługuje jedynie na częściowe uwzględnienie.

Sąd Rejonowy prawidłowo przeprowadził postępowanie dowodowe i na jego podstawie dokonał ustaleń faktycznych, które wymagają jedynie nieznacznego uzupełnienia aby być również podstawą rozstrzygnięcia apelacji, dlatego Sąd Okręgowy przyjmuje je za własne bez konieczności ich powtarzania. Dodatkowo, na etapie postępowania apelacyjnego Sąd II-ej instancji ustalił, iż w dniu 21 maja 2012r. do Sądu Rejonowego w Elblągu, zarejestrowany w sprawie IX Co 1338/12, wpłynął wniosek o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi wykonawczemu wydanemu w sprawie IX Nc 8939/03, przeciwko powódce (dowód: notatka służbowa k-80).

Zdaniem Sądu Okręgowego nie w pełni natomiast zasługują na akceptację rozważania prawne przedstawione w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

W pierwszej kolejności stwierdzić należy, iż słuszny jest pogląd Sądu Rejonowego, oparty na dorobku judykatury, że w sytuacji gdy egzekucja została umorzona z powołaniem na art. 823 k.p.c., to owo wszczęcie postępowania egzekucyjnego nie może być traktowane, jako przerwa biegu przedawnienia. W takim przypadku przedawnienie roszczeń należy liczyć tak, jakby nie nastąpiła przerwa w biegu okresu przedawnienia. Poza przywołanym przez Sąd Rejonowy wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2003 r. (wydanym w sprawie II CK 113/02), pogląd ten został podtrzymany w wyrokach Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 2009 r. (IV CSK 244/09, sip. L.) i z dnia 14 kwietnia 2011 r. (IV CSK 439/10. S.. L.). W uzasadnieniu tego ostatniego wyroku Sąd Najwyższy, dokonując przeglądu dotychczasowego dorobku podkreślił, że umorzenie postępowania egzekucyjnego ex lege, przewidzianego w art. 823 kpc, dochodzi wówczas, gdy wierzyciel w ciągu roku nie dokonał czynności potrzebnej do dalszego prowadzenia postępowania lub nie żądał podjęcia zawieszono postępowania. Termin roczny biegnie od dokonania ostatecznej czynności egzekucyjnej, a w razie zawieszenia postępowania - od ustania przyczyny zawieszenia. Sąd Najwyższy podkreślił potrzebę stosowania art. 182 § 2 kpc także w razie umorzenia postępowania egzekucyjnego ex lege, a nie tylko - postępowania rozpoznawczego, wyjaśniając, że podobne względy jak w postępowaniu rozpoznawczym przemawiają także za przyjęciem w postępowaniu egzekucyjnym ochrony interesu drugiej strony postępowania, gdy wierzyciel nie wykazuje odpowiedniej aktywności przez pewien czas. Stwierdził dalej, że umorzenie ex lege postępowania egzekucyjnego powinno zatem wywoływać ten efekt prawny, że złożony wniosek o wszczęcie egzekucji nie może wywierać już żadnych skutków prawnych (także w zakresie biegu egzekwowanego roszczenia), jakie ustawa wiąże ze złożeniem takiego wniosku.

Wobec powyższego przedstawiony pogląd należy uznać za utrwalony w judykaturze i jako taki zaakceptować, wbrew stanowisku apelującego. Tym samym co do zasady stanowisko powódki, przyjęte przez Sąd Rejonowy, iż na skutek umorzenia, na podstawie art. 823 kpc, postępowania egzekucyjnego, prowadzonego przeciwko H. M., nie doszło do przerwania biegu terminu przedawnienia roszczeń wynikających z wydanego przeciwko niej tytułowi wykonawczemu, wydanemu przez Sąd Rejonowy w Elblągu w sprawie IX Nc 8939/03.

Z powyższych względów nie można podzielić stanowiska apelującego, bowiem umorzenie egzekucji ex lege (art. 823 kpc) wywołało ten skutek, że złożony wniosek egzekucyjny nie wywołał skutków prawnych, jakie ustawa z nim wiąże (art. 182 § 2 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc).

Jednak zważyć należy, iż umknęło uwadze Sądu Rejonowego, iż w sprawie niniejszej, przed złożeniem wniosku o wszczęcie egzekucji przeciwko powódce, pozwany wystąpił z wnioskiem o nadanie przeciwko niej klauzuli wykonalności. Wniosek ten został złożony w Sądzie Rejonowym w Elblągu w dniu 21 maja 2012r.

Sąd Okręgowy podziela pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 23 listopada 2011 r., wydanym w sprawie IV CSK 156/11 (OSNC 2013 nr A, poz. 7, str. 41; sip. L.), iż „wniosek o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu na podstawie art. 788 KPC przerywa bieg terminu przedawnienia”, uznając, że ma on zastosowanie również w niniejszej sprawie.

Zatem w realiach niniejszej sprawy, dzień złożenia wniosku o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko powódce, jako spadkobierczyni H. M., należy uznać za datę przerwania biegu terminu przedawnienia roszczeń zasądzonych tytułem wydanym przeciwko spadkodawczyni.

Reasumując, przyjęcie skutku prawnego umorzenia egzekucji ex lege, przewidzianego w art. 182 § 2 k.p.c, powoduje to, że wniosek egzekucyjny, złożony przeciwko H. M., nie był zdarzeniem przerywającym bieg terminu przedawnienia roszczenia, które aktualnie dochodzone jest w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym przeciwko powódce. Natomiast zdarzeniem takim było złożenie wniosku o nadanie przeciwko niej klauzuli wykonalności. W konsekwencji dochodzone od powódki roszczenie należało uznać za przedawnione ze wszystkimi wynikającymi stąd konsekwencjami, skoro wniosek o nadanie klauzuli wykonalności został złożony po upływie trzyletniego terminu przedawnienia, przewidzianego dla świadczeń okresowych w art. 125 zd. 2 kc.

Wobec powyższego, na mocy art. 386 § 1 kpc należało orzec jak w punkcie 1 sentencji, określając okres czasu za jaki odsetki zasądzone w nakazie, wydanym w sprawie IX Nc 8939/03 Sądu Rejonowego w Elblągu, uległy przedawnieniu. O oddaleniu apelacji w pozostałym zakresie, jako nieuzasadnionej, orzeczono na podstawie art. 385 kpc. Natomiast o kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 108 § 1, 98 i 99 kpc przy zastosowaniu przepisów § 12 ust. 1 i § 6 pkt 4 rozporządzenia MS z dnia 28 września 2013r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (...), mając na uwadze fakt, iż uwzględnienie apelacji dotyczyło tylko okresu niepełnych 3 miesięcy a roszczenie o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego uwzględnione zostało w zakresie 68 miesięcy.